

MALLORCA AGERMANADA

(7 de febrer de 2021)

En reconeixement a Pere Morey Servera

Bartomeu Mestre i Sureda, Balutxo

Amb l'experiència de la *Comissió Cívica del Tricentenari (1715-2015)* que liderà la commemoració dels 300 anys de la subjugació borbònica per les armes del Regne de Mallorca, amb l'amic Pere Morey ens proposarem a dos anys vista fer memòria del mig mil·lenni de la Germania de Mallorca. Les fites eren clares gràcies al bagatge assolit: crida pública, creació d'una comissió cívica, redacció d'un manifest, elaboració d'un programa d'activitats, llibres (Antoni I. Alomar, Mateu Morro...), articles, exposicions (la del Born de Barcelona i la de La Misericòrdia de Palma), actes centrals (el 4 d'abril a la Torre dels Falcons de Manacor i l'11 de juliol a Les Voltes de Ciutat), conferències (Guillem Morro, Cristòfol Soler...), una guia didàctica (Isabel Peñarrubia), cançons de l'època (Glòria Julià i Biel Majoral), un documental (Pere Sánchez)...

La primera acció, el febrer de 2019, va ser fer una *Crida Pública a la Memòria*, on s'anuncià el lideratge de l'OCB (n'havíem parlat amb Josep de Luís)¹. Mig any després, dia 6 agost del 2019, Pere Morey i jo dinàrem amb l'il·lustrador i historiador Francesc Riart (ens havia recreat les figures del Marquès de Rubí i de George Forbes). Posàrem fil a l'agulla i detallàrem el full de ruta, amb les passes a seguir. En Pere tenia al cap una novel·la, amb protagonistes felanitxers, en línia amb *La darrera canonada*, però no havien transcorregut tres mesos quan una luctuosa caiguda

manlevà al país un novel·lista i un activista cultural de primer ordre; havíem perdut un agermanat².

Dia 6 de febrer del 2020 es va constituir una nova Comissió Cívica

Dia 6 de febrer del 2020 es va constituir una nova Comissió Cívica, amb les *Fundacions Darder i Mascaró*, l'OCB, l'ASM i un reduït grup de persones que s'ampliaria. Amb un retard derivat de la pandèmia, dia 21 d'octubre del 2020, a l'Arxiu del Regne de Mallorca, Maribel Servera i Biel Majoral llegien el Manifest que convidava a adherir-se a l'efemèride. La primera persona que ho va fer en públic va ser el President de la Generalitat de Catalunya, Quim Torra, dia 25 de novembre de 2020. La primera institució va ser l'Ajuntament de Felanitx quan, dia 18 de gener de 2021, acordà brindar suport al Manifest i fer una sèrie d'accions, entre les quals declarar fill predilecte Joanot Colom, la qual cosa reparava el bon nom de l'Instador del Poble i del Bé Comú, tan

Retrat de Joanot Colom

criminalitzat per la historiografia reaccionària.

Altres ajuntaments s'adheriren posteriorment i, arreu de Mallorca (Alcúdia, Algaida, Calvià, Esporles, Felanitx, Inca, Llubí, Lluçmajor, Manacor, Muro, Palma, Porreres, Sa Pobla, Santa Maria, Sóller, Vilafranca...),

1 La crida començava: *El 7 de febrer de 2021 farà 500 anys de la GERMANIA DE MALLORCA, una revolta popular que tenia precedents, amb les Revoltes Foranes, i que va esdevenir una fita en la defensa dels drets i les llibertats. Atesa la manipulació històrica que, des del discurs dominant, s'ha fet d'aquell episodi històric, caldrà fer memòria i reparació, tant de la revolta com dels abusos que la motivaren i que, en bona part, encara ara perduren.* Vg.: <https://www.facebook.com/La-Germania-de-Mallorca-Del-1521-al-2021-Mig-millenni-1994616017509110>

2 UH (5-XI-2019), arran de la mort pública: *Bartomeu Mestre 'Balutxo' expresó que «era un hermano para mí. Ya estábamos preparando la celebración de los 500 años de la Germania de Mallorca para febrero de 2021. Perdemos un soldado importantísimo; se va un agermanat».*

es multiplicaren les activitats. La Germania es feia present a la premsa escrita i a la ràdio. L'agenda cultural omplia el calendari de conferències, taules rodones, itineraris per la Part Forana, rutes per Palma, edicions de llibres, una guia didàctica, una exposició, enregistraments musicals, un documental, unes Jornades a la UIB...

L'eclosió de tot plegat va ser el diumenge 7 de febrer de 2021

L'eclosió de tot plegat va ser el diumenge 7 de febrer de 2021, el dia que feia 500 anys en clau de l'aixecament popular. Calia remarcar aquella data. Ateses les restriccions sanitàries de no permetre concentracions, es va optar per una iniciativa inèdita a la història de Mallorca: promoure la lectura del Manifest als 53 municipis de l'illa. Amb una crida a assolir l'objectiu i la implicació de molta de gent, s'iniciaven gestions amb les entitats cíviques i culturals de cada poble i, en darrer extrem, amb contactes amb persones significades en la defensa del País.

Retrat de Joan Crespi

Inici de la Germania a Mallorca dia 7 de febrer

Malgrat la difícil empresa, dia 7 de febrer, es va llegir el Manifest no només a tots els pobles, sinó a altres indrets: Biniamar, Calonge, Galilea, Randa i, a Palma, a Cort, Marivent, Sant Jordi i Son Sardina... En record dels mariners agermanats, la lectura del Manifest es va fer dins d'un llaüt enmig de la mar. També al Principat, al pont de ferro de Girona, i al País Valencià, davant del monument als agermanats d'Almenara, la lectura es va fer en solidaritat amb l'efemèride mallorquina. En paraules de l'exconseller de Cultura, Damià Pons, l'agermanament simbòlic de tota l'illa va marcar una fita cultural històrica.

Aquella acció col·lectiva i solidària va significar el *sus!* i, des d'aleshores, les activitats no s'aturen. Entre les aportacions, destaca el llibre d'Eulàlia Duran, una eminència en l'estudi de les Germanies a la Nació Catalana, amb una anàlisi sobre la ideologia del moviment revolucionari. Gràcies a la indagació, noves fonts posen en solfa el discurs dels vencedors. Així mateix, cal valorar l'exposició del Castell de Bellver i, amb un nodrit programa, les jornades a la UIB dels dies 7 i 8 d'octubre.

Els sindicats *STEI Intersindical* i *UOB* han elaborat propostes per fer

arribar el coneixement a les aules. Entre les iniciatives, s'ha reclamat incorporar en el currículum escolar l'assignatura d'Història i Cultura de les Illes Balears i projectar el documental *Germania, silenci trencat* als centres de secundària. És difícil trobar gent a Mallorca que no hagi sentit parlar de la Germania.

L'objectiu és idèntic al del Tricentenari: esbaldregar la desmemòria

L'objectiu és idèntic al del *Tricentenari*: esbaldregar la desmemòria i divulgar un episodi històric tan transcendental com amagat. Cal enaltir l'autoestima amb la doble recepta que, fa un segle, ens va llegar el gran defensor de Joanot Colom i de la Germania de Mallorca, Pere Oliver i Domenge: *els pobles es recobren mitjançant la Cultura i la Llibertat*. Cultura i Llibertat! és un crit més a afegir als coneguts i vigents dels agermanats: Pac qui deul, Mori el mal govern! i Visca la Terra!

Els 500 anys de la Germania de Mallorca, com va passar amb els 300 anys de la Guerra d'Ocupació (1715-2015), conviden a atendre una altra fita propera: l'any 2029 caldrà commemorar els 800 anys de la conquesta de Jaume I i de la catalanitat de Mallorca. Hem de romandre atents i amatents! ■